

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Duobus aliis modis infinitatem Dei exponit Albertus. c. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

tas Dei secundum essentiam. Primo, nihil obstat
infinitati Dei ipsum collocari sub genere, osten-
sum est supra d. 22. cap. 3.

Secundo, quod attinet ad definitionem, & com-
prehensionem, solum probat, Deum esse supra
omnem intellectum humanum, non tamen esse
simpliciter infinitum: quod enim ab intellectu
creato videri, definiti, aut comprehendi nequeat,
creato conuincit, ab intellectu humano non posse
finiri, & terminari, in se infinitum esse, non satis
ostendit: nam dicere aliquis posset, Deum suomet
intellectu, & cognitione comprehendere, & ipsa de-
finiri, cum à se intelligitur, sicut est. Quod si re-
spondeas, Dei intellectum esse infinitum, & ita
posse suam essentiam definire, & comprehendere,
hoc adhuc probandum erat: infinitas enim intel-
lectus diuini ex infinitate essentiae probanda est.

Tertio cum intellectus creatus possit Deum
intueri clare, & sicuti est, lumine gloriæ sibi com-
municato, ita vt nihil illius lateat, sine dubio ipsa
visione creata definiti potest multo melius, quam
resalie in hac vita à nobis definiuntur. Et quam-
uis videntes Deum, sicuti est, non dicantur ipsum
comprehendere, nihilominus visio clare ipsius
omnia, quæ sunt in eo formaliter, intralati-
tudinem suæ representationis complectitur. Neque
vero ideo beati dicuntur non comprehendere
Deum, quod aliquid eorum, quæ formaliter in eo
sunt, extra visionem sit, sed quia non omnia, quæ
Deus facturus est, vel facere potest, ex vi visionis
essentiæ Dei cognoscant. Adde ex hac ratione so-
lum colligi attributum incomprehensibilitatis,
non autem infinitatis secundum essentiam, quæ
sane diuersa sunt.

CAPVT IV.

Duobus alijs modis infinitatem Dei exponit Albert.

Albert.

Duplicia via Albert. in l. q. 43. art. 1. probat,
Deum infinitum esse; tum quia caret princi-
pio, & sine durationis; tum quia nullo loco sibi
adæquato concludi potest. Huius sententiæ me-
minit Bonau. in eadem. d. a. 1. q. 2. & refert, aucto-
res illius docuisse, Deum esse quidem nobis infi-
nitum, sed secundum veritatem non esse: quia sibi
ipsi, qui est ipsa veritas, non est infinitus. Comme-
morat vero in hanc sententiam modum illum in-
finitatis ex parte comprehensionis.

Refertur
sententia
Alberti.

Sed quod attinet ad duos alios modos, alterum
ex loco, alterum ex duratione, facile hæc senten-
tia impugnari potest: nam priori modo solum pro-
batur infinitas Dei secundum locum, quæ est im-
mensitas, de qua non est præsens controuersia. Est
enim diuersum attributum infinitatis, de quo nunc
agitur, & immensitatis, de quo in sequenti qua-
estione differendum est. Neque vero ex ratione im-
mensitatis colligitur ratio infinitatis, sed potius
contra. Posteriori autem modo solum probatur,
Deum esse infinitum duratione, hoc est, æternum:
non autem infinitum secundum essentiam, de qua
infinitate nunc sermo est: nam de æternitate, quæ
est aliud attributum, quæst. 10. disputabitur, sicut
etiam de incomprehensibilitate, quæ est aliud at-
tributum ab infinitate, tractandum est infra q. 12.
Mitto plures alias rationes, quibus S. Thom. r.
contra gent. cap. 43. & Scotus q. 2. cit. demonstrare
conantur infinitatem Dei. Ex illis enim solum ge-
neratur colligitur, Deum esse infinitum secun-

S. Thom.
Scotus.

dum essentiam, sed quæ sit ratio huius infinitatis,
non satis explicatur.

CAPVT V.

Veratio infiniti secundum essentiam est, non esse ab alio.

Cum infinitum idem omnino sit, quod non
finitum, ac proinde negationem signis signi-
ficet, omni que negatio ex forma opposita, qua
priuat, dignosci debeat, ratio cuiuscunque infiniti
ex fine, vt pote ex sibi contratio, explicanda est.
Notandum autem primo est, finem hoc loco non
vsurpari pro perfectione, & consummatione ali-
cuius. Sic enim res infinita idem esset, quod im-
perfecta: quo pacto ratio infiniti Deo non conue-
niret; sed finem nunc idem esse, quod terminus,
vltra quem res non extenditur, sed ipso quasi con-
cluditur. Quocirca si constiterit, quid sit finis, &
terminus aliarum rerum, ex qua dicuntur finitæ
secundum essentiam; fiet quoque manifestum, ex
cuiusnam negatione Deus hoc modo infinitus
dicatur.

Primum huius
ratio.

Secundo notandum est, rem aliquam non
quantam finiri posse multis modis, primo defini-
tione, aut cognitione: secundo termino duratio-
nis; tertio termino loci; quarto termino effectus à
se producti, vel qui produci potest. Contra vero
per negationem finis aliquo ex his modis res ali-
qua infinita dicitur: Cæterum, vt ex dictis in hac
disp. constat, nullo ex his modis ratio formalis in-
finitatis Dei secundum essentiam satis ostenditur:
sed aut sola infinitas incomprehensibilitatis, aut
æternitatis, aut immensitatis, aut denique poten-
tiæ, quæ omnes ab essentiæ infinitate distinguun-
tur, vt patet.

Secundo nota-
andum.

9

Tertio obserua, cum omnis effectus à sua causa
accipiat esse, ac proinde intra illius efficacitatem
contineatur, & extra eam egredi non possit, fieri,
vt, quæcunque res ab alia accipit esse, dicatur fini-
ta, & limitata secundum essentiam, habeatque na-
turam participatam, ac proinde finitam, eo quod
per suam causam, à qua pendet, limitetur, & finia-
tur. Quare omnis creatura finita, est secundum
essentiam, eo, quod à Deo perpetuo conseruante
ita pendeat, vt neque ad instans sine illius influxu
esse possit. Contra vero, cum Deus à nullo habeat
esse, aut conseruetur, sed ex seipso sit, nullo fine,
aut termino eius esse, & essentia in genere entis
limitari potest: propria igitur ratio infinitatis Dei
secundum essentiam in eo posita est, vt à nulla cau-
sa habeat esse. Quocirca infinitas secundum es-
sentiam ab alijs recte distinguitur, qui negatio-
nem signis diuersimode, quam aliæ infinitates si-
gnificat, vt ex dictis perspicuum est. Quo fit, vt li-
cet creaturis communicari possit infinitas secun-
dum durationem, vt disp. 177. colligemus, ea ta-
men alio modo, quam creaturis, Deo conueniat.
Nam cum æternitas in Deo, quæ est infinitas du-
rationis fundamentum habeat in infinitate secun-
dum essentiam; efficitur, vt æternitas Deo ab in-
trinfeco conueniat, & ex seipso, creaturis autem
solum per participationem.

Tertio obser-
uandum.

Hunc modum infinitatis secundum essentiam
videtur tradidisse Alexand. 1. p. quæst. 6. m. 1. ad 3.
& 4. Vbi tres modos enumerat, quibus Deus est
infinitus. Primus est, quia ipse terminat alia, & à
nullo terminatur, quia scilicet in omnibus est, quo
insinuare videtur infinitatem immensitatis. Se-
cundus modus infinitatis in Deo est, quia non
perfi-

10
Alexand.